

Αποστολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΝ & ΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ

Χαλκίδα, 08-07-2020

Αρ. πρωτ. :838/183882

ΠΡΟΣ: Πίνακας Αποδεκτών

Ταχ. Δ/ση: Τ.Θ. 19241,
341 00 ΧΑΛΚΙΔΑ

Τηλέφωνο: 2221 042 521

Fax: 2221 041 421

Πληροφορίες: Ν.Κ. Μουττωτού – Ε. Βαλκάνου

Email: vetlab7@otenet.gr

Θέμα: Αποστολή αποτελεσμάτων που αφορούν στη μικροβιακή αντοχή στελεχών που απομονώθηκαν από τυφλά έντερα χοίρων πάχυνσης, στο πλαίσιο εφαρμογής του «Προγράμματος παρακολούθησης της αντοχής των ζωνοοσόνων και συμβιωτικών βακτηρίων στις αντιμικροβιακές ουσίες για το έτος 2019».

Σας ενημερώνουμε ότι για το έτος **2019** εξετάστηκαν από το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων συνολικά 106 δείγματα τυφλών εντέρων χοίρων πάχυνσης από 13 περιφερειακές ενότητες (ΠΕ):

Ιωαννίνων (2/106), Δράμας (15/106), Ηλείας (14/106), Ημαθίας (5/106), Καστοριάς (2/106), Κυκλίας (5/106), Κοζάνης (2/106), Ξάνθης (4/106), Πέλλας (4/106), Πιερίας (15/106), Πρέβεζας (22/106), Τρικάλων (16/106).

Δεν εστάλησαν δείγματα από τις ΠΕ Καβάλας και Σερρών.

Από τα 153 δείγματα που εξετάστηκαν συνολικά από όλη την επικράτεια, απομονώθηκαν 146 συμβιωτικά στελέχη *E. coli*. Τα στελέχη εξετάστηκαν περαιτέρω στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας ως προς την ευαισθησία τους στους αντιμικροβιακούς παράγοντες, με την μέθοδο MIC (Minimum Inhibition Concentration) και τα αποτελέσματα ανά ΠΕ, φαίνονται στον συνημμένο Πίνακα 1.

14,4% των στελεχών που εξετάστηκαν από όλη την επικράτεια ήταν ευαίσθητα σε όλους τους αντιμικροβιακούς παράγοντες (σουλφαμεθοξαζόλη, τριμεθοπρίμη, σιπροφλοξασίνη, ναλιδιξικό οξύ, τετρακυκλίνη, χλωραμφενικόλη, αμπικιλίνη, κεφοταξίμη, κεφταζιμίνη, μεροπενέμη, κολιστίνη, γενταμυκίνη, αζιθρομυκίνη και τιγκεκυκλίνη). Ένα υψηλό ποσοστό της τάξης του 69.9% ήταν στελέχη που εμφάνισαν πολυανθεκτικότητα, δηλ. είχαν αντοχή σε ≥ 3 ομάδες αντιμικροβιακών ουσιών.

Επιπλέον, μέσω της εκλεκτικής απομόνωσης απομονώθηκαν 60 στελέχη *E. coli* που παράγουν ένζυμα στις ευρέως φάσματος β-λακταμάσες (Extended Spectrum β- Lactamase), δηλ. ποσοστό 39.2% (60/153). Από αυτά το 90% ήταν τύπου ESBL (54/60) , το 8,3% ήταν του τύπου AmpC (50/60) και το 1,7% του τύπου ESBL+AmpC (1/60).

Επιπλέον τρία απομονώματα *E.coli* του τύπου ESBL βρέθηκαν ανθεκτικά και στην κολοστίνη.

Δεν απομονώθηκε κανένα στέλεχος που να παράγει καρβαπενεμάσες.

Τα στελέχη αυτά, διαθέτουν μηχανισμούς αντοχής, δηλαδή είναι «εξοπλισμένα» με ιδιαίτερα γονίδια αντοχής κι έτσι μπορούν να επιβιώνουν στην παρουσία κεφαλοσπορινών. Αυτά τα γονίδια υπάρχουν είτε στα χρωμοσώματα, είτε στα πλασμίδια (κυκλικό μόριο DNA που βρίσκεται στο κυτταρόπλασμα) των βακτηριακών κυττάρων. Το πιο σημαντικό είναι, ότι τα γονίδια αυτά μεταφέρονται στις επόμενες γενιές βακτηρίων του ίδιου είδους ή ακόμα διαπερνώντας το μικροβιακό φραγμό του είδους, μεταφέρονται σε βακτηριακά κύτταρα άλλου είδους (*E. coli* <-> *Salmonellae*, *Salmonellae* <-> *Klebsiella* κτλ). Αυτά, κωδικοποιούν την πληροφορία για την παραγωγή ενζύμων ευρέως φάσματος β-λακταμασών ESBL (extended spectrum β-lactamase) προσδίδοντας έτσι την αντοχή των μικροβίων στα λακταμικά αντιβιοτικά (πενικιλίνες, κεφαλοσπορίνες 1^{ης}, 2^{ης}, 3^{ης}, 4^{ης} γενιάς, κεφαμυκίνες κ.α.). Έτσι, με αυτούς τους μηχανισμούς τα βακτήρια καταφέρνουν να επιβιώνουν όταν τα ζώα υπόκεινται σε θεραπείες με τους συγκεκριμένους αντιμικροβιακούς παράγοντες.

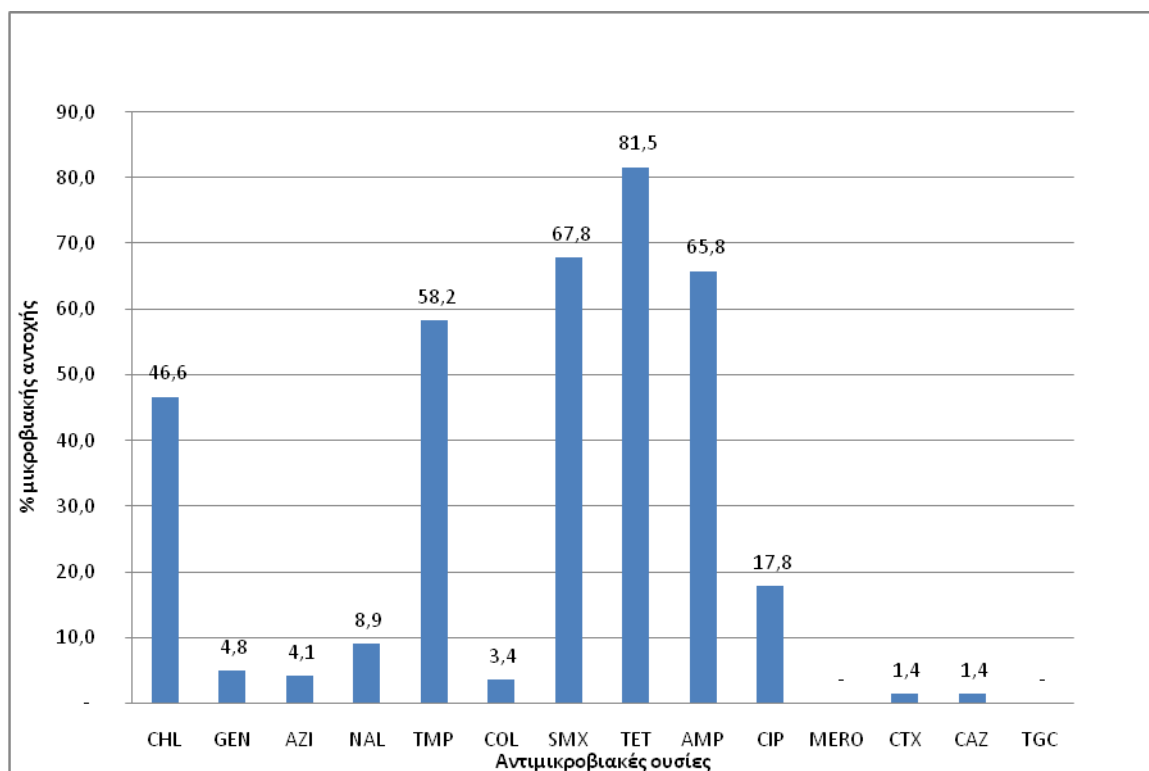
Τα ποσοστά αντοχής των συμβιωτικών στελεχών *E. coli* που απομονώθηκαν από τις ΠΕ της χώρας που συμμετείχαν στο πρόγραμμα του 2019 φαίνονται στο σχεδιάγραμμα 1. Ειδικότερα, η αντοχή που παρατηρήθηκε το 2019 στην τετρακυκλίνη ήταν σε υψηλό ποσοστό (81,5%), ακολουθούμενη από τις σουλφοναμίδες (67,8%), την αμπικιλίνη (65,8%), τριμεθοπρίμη (58,2%), την χλωραμφαινικόλη (46,6%) και τη συπροφλοξασίνη (17,8%). Το ποσοστό αντοχής στην κολιστίνη υπολογίστηκε στο 3,4%, ενώ για τις κεφαλοσπορίνες στο 1,4%.

Τα συμβιωτικά στελέχη *E. coli* που απομονώθηκαν τόσο το 2015, 2017 και 2019 από όλη τη χώρα, είχαν σαν κοινό χαρακτηριστικό τους, την αντοχή στις τετρακυκλίνες, σουλφοναμίδες και αμπικιλίνη (Σχεδιάγραμμα 2). Αυτό έρχεται σε συμφωνία με το γεγονός ότι αυτές είναι οι συνηθέστερα χρησιμοποιούμενες αντιμικροβιακές ουσίες στην κτηνιατρική σε 30 χώρες, μεταξύ αυτών και η Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2017 που παρουσιάζει η EMA στην αναφορά της «**Sales of veterinary antimicrobial agents in 31 European countries in 2017**» [Seventh ESVAC report]. Οι συνολικές πωλήσεις κτηνιατρικών αντιμικροβιακών ουσιών στην Ελλάδα που αφορούν στο έτος 2017, δημοσιεύτηκαν για πρώτη φορά στην παραπάνω αναφορά. Οι τετρακυκλίνες, πενικιλίνες και σουλφοναμίδες ήταν οι ομάδες αντιμικροβιακών με τις υψηλότερες πωλήσεις, οι οποίες αντιπροσώπευαν το 47,7%, 18,6% και 8,3%, αντίστοιχα, των συνολικών πωλήσεων. Με άλλα λόγια, η παραπάνω ένδειξη ενισχύει τον ισχυρισμό πως η ανάπτυξη της βακτηριακής αντοχής συνδέεται άμεσα με τη χρήση αντιβιοτικών και επομένως την επιλεκτική πίεση η οποία ασκείται στους βακτηριακούς πληθυσμούς. Γι' αυτό το λόγο, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο πιθανός αντίκτυπος στη δημόσια υγεία, από τη χρήση αντιμικροβιακών ουσιών στον ζωικό πληθυσμό, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, το ΟΙΕ (Διεθνές Γραφείο Επιζωοτιών), ο FAO (Διεθνής Οργανισμός Τροφίμων & Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχουν τα τελευταία χρόνια τονίσει τη σημασία της συνετής και ορθολογικής χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών στα ζώα. Αυτό είναι επιτακτική ανάγκη, ώστε να αποφευχθεί η εμφάνιση και η διάδοση ανεπιθύμητων ανθεκτικών στελεχών σε ζωονοσογόνα και άλλα βακτήρια.

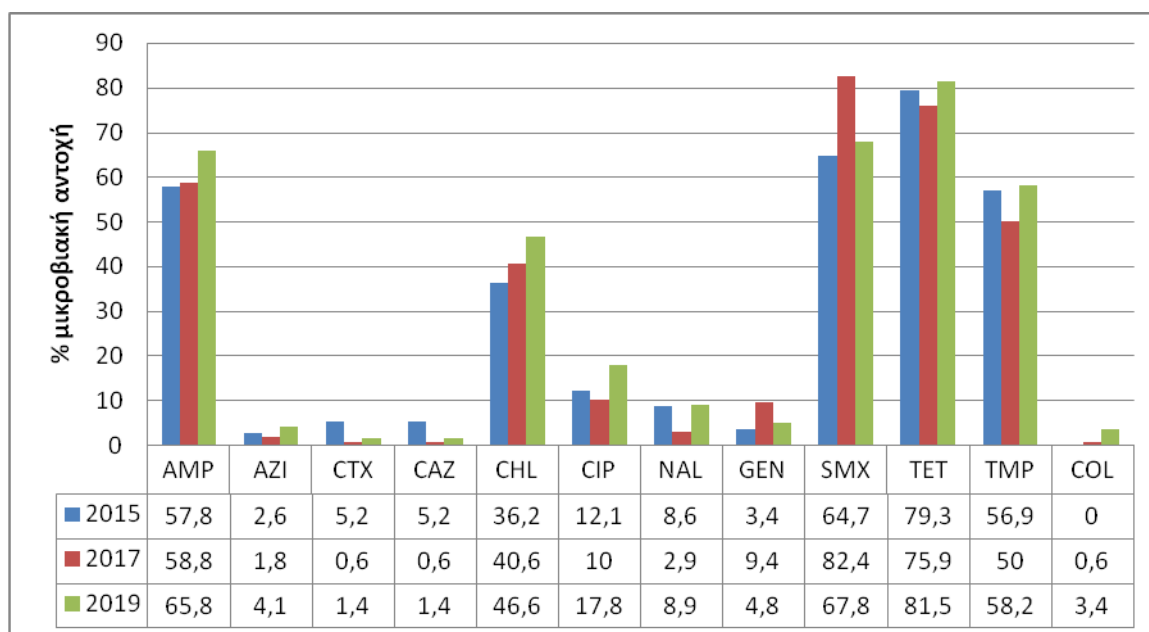
Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Αφροδίτη Σμπιράκη

Σχεδιάγραμμα 1: Ποσοστά αντοχής στις αντιμικροβιακές ουσίες συμβιωτικών στελεχών *E. coli* που απομονώθηκαν από τυφλά έντερα χοίρων πάχυνσης το έτος 2019

Σχεδιάγραμμα 2: Ποσοστά αντοχής στις αντιμικροβιακές ουσίες συμβιωτικών στελεχών *E. coli* που απομονώθηκαν το 2015, 2017 και 2019 από τυφλά έντερα χοίρων πάχυνσης

AMP –Αμπικιλίνη, AZI- Αζιθρομυκίνη, CTX – Κεφοταξίμη, CAZ – Κεφταζιντίμη, CHL – Χλωραμφαινικόλη, CIP – Σιπροφλοξασίνη, NAL - Ναλιδιξικό οξύ, GEN – Γενταμυκίνη, SMX - Σουλφαμεθοξαζόλη, TET – Τετρακυκλίνη, TMP – Τριμεθοπρίμη, MERO- Μεροπενέμη, TGC – Τιγκεκυκλίνη,

Πίνακας Αποδεκτών

Προς:

1. Δ/ση ΚΚΘ, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων
2. Π.Ε. Ιωαννίνων, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Θ. Παντελίδης, Α Σκουληκαρίτη
3. Π.Ε. Πρέβεζας, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Χαρ. Καράμπαλης, Κων/νος Νικολάου, Μυρσίνη Σαμοθράκη
4. Π.Ε. Πέλλας, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Καληνδέρη Στυλιανή, Α. Κελεσίδης
5. Π.Ε. Τρικάλων, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής

Υπόψη: Δημ. Αμπελουργός
6. Π.Ε. Πιερίας, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Ελένη Τηλαβερίδου, Σωκράτης Μπάσμπας, Αναστάσιος Βουλτσίδης
7. Π.Ε. Ξάνθης, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Ευδοκία Πασσαλή
8. Π.Ε. Καστοριάς, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Χρήστος Αναστασάκης
9. Π.Ε. Δράμας, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Βασιλική Καραηλία, Φώτης Συμεωνίδης, Διαμαντόπουλος Γεώργιος,
Ανέστης Παπαδούσης
10. Π.Ε. Ηλείας, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής & Α.Κ. Ανδραβίδας
Υπόψη: Μπούρα Ευαγγελία, Σταυρούλα Αγγελοπούλου, Γκούβας Γεώργιος
11. Π.Ε. Ημαθίας, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Γλ. Στούμπη
12. Π.Ε. Κοζάνης, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Μπακατάρης Γεώργιος
13. Π.Ε. Κυκλίας, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
Υπόψη: Χρ. Τραϊκούδη
14. Π.Ε. Καβάλας, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής
15. Π.Ε. Σερρών, ΔΑΟΚ, Τμ. Κτηνιατρικής

Κοιν.:

- 1.Υπ.Α.Α.Τ., Δ/νση Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Σφαγείων
2. Υπ.Α.Α.Τ., Δ/νση Προστασίας Ζώων, Φαρμάκων..., Τμήμα Κτην. Φαρμ., Καταλοίπων, Κτην. Εφοδίων
- 3.Υπ.Α.Α.Τ., Δ/νση Υγείας Ζώων, Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων